

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Disputatæ Dicuntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Vtrum aliquod peccatum ex origine contrahatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

damnatis, qui sine poenitentia decedunt. Si autem intelligatur peccatum ad mortem. i. quod ex malitia committitur, sic non prohibetur quin aliquis pro eo oret: sed non quicumque quia non quicumque; est tanti meriti, ut orando ei gratiam impetrare possit, quia sanatio talium est quasi miraculosa: sicut si diceretur pro suscitacione mortui, non dico ut oret quis pro eo, id est quicumque: sed aliquis magni meriti apud Deum.

AD QVARTVM dicendum, quod verbum illud est intelligendum, quia tales de facili humiliari non possunt, non quod omnino non possint.

AD QVINTVM dicendum, quod veniale tripliciter dicitur. Vno modo, ex genere: sicut verbum otiosum dicitur peccatum veniale. Alio modo, ex euentu, sicut dicitur peccatum veniale motus concupiscentiae sine consensu. Tertio modo, dicitur veniale ex causa: quia, si habet causam veniae quae alleviat peccatum, & hoc modo, intelligendum est quod peccatum imbecillitatis & nescientiae sunt venialia: non autem peccatum industriae siue malitiae.

QVAESTIO IIII.

De Peccato originali.

In octo articulos diuisa.

¶ Primo, Enim queritur, utrum aliquod peccatum ex origine contrahatur.

¶ Secundo, Vtrum peccatum originale sit concupiscentia.

¶ Tertio, Vtrum originale peccatum sit in carne vel in anima, sicut in subiecto.

¶ Quarto, Vtrum peccatum originale per prius sit in potentia animae, quam in essentia.

¶ Quinto, Vtrum prius sit in voluntate, quam in alijs potentijs.

¶ Sexto, Vtrum deriuetur in omnes, qui seminaliter procedunt ab Adam.

¶ Septimo, Vtrum illi qui materialiter nascuntur ab Adam contrahant originale.

¶ Octauo, Vtrum peccata proximorum parentum transeant in posteris.

Vtrum peccatum aliquod ex origine contrahatur.

ARTICVLVS PRIMVS.

QVAESTIO est de peccato originali, & primo queritur, utrum aliquod peccatum ex origine contrahatur, & vtrum quod non. Dicitur enim Eccl. 15. Ante hominem vita & mors, bonum & malum, quodcumque voluerit dabitur ei. Ex quo potest accipi, quod peccatum, quod est spiritus animae, in voluntate consistit: sed nihil quod homo contrahit ex origine sua, consistit in eius voluntate, ergo nullum peccatum contrahit homo ex sua origine.

¶ 1. Præ. Accidens non traducitur, nisi per traductionem sui subiecti: subiectum autem peccati est anima rationalis. Cum ergo anima rationalis non traducatur per originem, ut habetur in lib. de Eccl. dogmatibus, videtur quod neque aliquod peccatum per originem contrahatur. Sed dicendum, quod licet subiectum peccati non traducatur, traducitur tamen caro, quae est causa peccati.

¶ 3. Sed contra, Ad traductionem accidentis non sufficit traductio eius, quod non est sufficiens causa: quia ea posita, non ponitur effectus: sed caro non est sufficiens causa peccati, quia quatumcumque caro alliciat ad peccandum, in potestate tamen voluntatis est assenti-

re vel non assentire, & sic ipsa voluntas est sufficiens causa peccati: sed voluntas non traducitur, ergo traductio carnis non sufficit ad traductionem alicuius peccati.

¶ 4. Præ. Peccatum secundum quod nunc accipitur, est cui debetur pena & increpatio: sed nulli defectui ex origine contracto debetur increpatio & poena. Sicut enim dicit Phil. in 3. Eth. Si quis est caecus ex infirmitate non increpatur: increpatur autem si sit caecus ex ebrietate, ergo nullus defectus, qui ex origine contrahitur, habet rationem peccati.

¶ 5. Præ. Aug. in 1. de lib. ar. distinguit duplex malum, visum quod agimus, quod est malum culpae, & aliud quod patimur, quod pertinet ad malum poenae: sed omnis defectus qui est ex alio, habet rationem passionis. Nam passio est effectus illatioque actionis, ergo nihil quod contrahitur per originem ex alio habet rationem peccati: sed solum rationem poenae.

¶ 6. Præ. In lib. de Ecclesiasticis dogmatibus dicitur, Bona est caro nostra, utpote a bono Deo creata: sed bonum non est causa mali, sicut illud Matth. 7. Non potest arbor bona fructus malos facere, ergo peccatum originale non contrahitur per carnis originem.

¶ 7. Præ. Plus dependet anima a carne postquam ei est vnita, quam in ipsa eius vnitione: sed postquam anima iam est carni vnita, non potest infici a carne, nisi per suum consensum, ergo neque in ipsa vnitione, peccatum ergo originale non potest contrahi per carnis originem.

¶ 8. Præ. Si origo carnis vitiat peccatum causat in anima, quanto origo fuerit magis vitiat, tanto maius peccatum causabit: sed in illis qui nascuntur ex fornicatione magis est vitiat origo, quam in illis qui nascuntur ex legitimo matrimonio. Sequeretur ergo quod illi qui ex fornicatione nascuntur, maius peccatum contrahant nascendo, quod patet esse falsum, quia non debetur eis maior poena.

¶ 9. Præ. Si peccatum originale contrahitur per carnis originem, hoc non est nisi in quantum caro est corrupta. Aut ergo illa corruptio est moralis, aut naturalis: sed moralis esse non potest, quia corruptionis moralis subiectum non est caro: sed anima. Similiter autem nec naturalis, quia sequeretur quod inficeret animam naturali actione, id est per qualitates actiuas & passiuas, quod patet esse falsum. Nullo ergo modo, peccatum contrahitur per carnis originem.

¶ 10. Præ. Defectus qui consecutus est ex peccato primi parentis est carentia originalis iustitiae, ut Ansel. dicit, & sic cum originalis iustitia sit quiddam spirituale, sequitur quod defectus praedictus sit etiam spiritualis. Corruptio autem carnis est quiddam corporale. Spirituales autem & corporales sunt diuersorum generum, & sic spirituale non potest causare effectum corporalem. Non ergo ex peccato primi parentis potuit causari corruptio in carne nostra, ex qua in nobis peccatum per originem transferretur.

¶ 11. Præ. Secundum Aug. peccatum originale est carentia originalis iustitiae. Aut ergo originalis iustitia conueniebat animae primi hominis naturaliter ex sua creatione, aut fuit donum superadditum ex diuina liberalitate. Si autem fuit anima naturalis, numquam eam amisset peccando: quia ut Dionys. dicit 4. capite de di. no. data naturalia etiam in demonibus permanent, & sic etiam omnes homines originale iustitiam haberent: quia quod est naturale vni animae, est omnibus animabus naturale. & ita nullus nasceretur peccato originali, id est, cum carentia originalis iustitiae. Si autem fuit iustitia illa donum superadditum

Lib. 3. c. 1. a med. tom. 5.

Li. 1. in pri. lib. tom. 1.

Ca. 76. inter opera Aug. tom. 3.

In li. de conceptu virginali. ca. 2. & 26.

Ansel. in lib. de conceptu virgin. ca. 2. 3. & 26.

Cap. 4. p. 4. a medio.

QVAES. IIII. DE PECCATO ORIGINALI, ART. I.

ditum ex liberalitate diuina. aut ergo Deus anima F
hominis nascens illud donum dat, aut non: si dat,
non nascitur homo cum carētia originalis iustitię,
neque potest anima eius per carnem infici. Si autē
non datur a Deo, hoc non videtur ei esse imputan-
dum: sed Deo, qui non dedit. nullo ergo modo ho-
mo per originem peccatum contrahere potest.

¶ 12 Præt. Anima rationalis non superuenit alicui
formę præexistenti, quia non adueniret materię
tanquam forma substācialis, sed tanquam materia
accidentalī, quę aduenit subiecto iam existenti in
actu. Oportet ergo quod adueniente anima ratio-
nali, deficiant omnes formę præexistentes, & per
consequens omnia accidentia. Cessat ergo & ipsa
corruptio feminis si qua inerata, generāte. Non er-
go anima adueniens per carnem inquinari potest.

¶ 13 Præt. Motus sequitur naturā elementi p̄omi-
nantis in corporibus mixtis, & per consequens oēs
proprietas cōsequuntur illud, quod prædominat
in composito. sed anima prædominatur corpori in
homine, qui ex utroque componitur, anima autē ex
sua origine hēt puritatē. licet ergo caro ex sua ori-
gine aliquā impuritātē contrahat, v̄t q̄ homo na-
scens non debeat dici infectus peccato: sed purus.

¶ 14 Præt. Peccati est cui aliqua p̄na debetur: sed
peccato quod per originē contrahitur, non debet
aliqua p̄na. Nam carentia visionis diuinę, quę cō-
muniter assignatur ei pro p̄na, non videtur esse ali-
qua p̄na: quia si homo moreretur absque omni
peccato, & gratiam non haberet, non posset perue-
nire ad visionem diuinam, in qua consistit vita æter-
na, secundum te, solum verum Deum. & Ap̄st. dicit
Rom. 6. gratia Dei vitę æternę. Non ergo est ali-
quod peccatum, quod per originem contrahatur.

¶ 15 Præt. Sicut cā prima est nobilior q̄ secunda, ita
cā secunda est nobilior q̄ effectus: sed si peccatum
traducitur a primo parēte, corruptio cōsecuta est
in carne per animā primi hominis peccantis, & ex
carne perducitur ad animā hominis, q̄ nascitur ex
Adam. & sic aīa primi hominis est, sicut causā pri-
mā: caro autem sicut causā secundā, & anima homi-
nis generati sicut effectus vltimus. Sic ergo anima
primi hominis erit nobilior, & caro nobilior q̄
anima hominis generati, quod est inconueniens.
non ergo peccatum potest traduci per originem.

¶ 16 Præt. Nihil agit, nisi in quantum est actus: sed in
semine non est actus peccatum. Nō ergo per semen
decisum anima infici potest aliquo peccato.

¶ 17 Præt. Non potest esse idem causā infectionis
peccati, & meriti: sed actus generationis aliquando
potest esse meritorius, puta cū aliquis in gratia exis-
tens, ad vxorem accedit causā generandę prolis,
vel debiti reddendi. non ergo ex hoc poterit cau-
sari infectio peccati in prole.

¶ 18 Præt. Causā particularis non inducit effectum
vniuersalem: sed peccatum Adę fuit quoddam par-
ticulare. non ergo potuit inficere totam humanam
naturam aliquo peccato.

¶ 19 Præt. Dominus dicit Ezech. 8. Omnes aīę, mēg-
sunt, filius non portabit iniquitatē patris. portaret
autem si pro peccato primi hominis hi, qui ab eo
nascuntur, damnarentur. Non ergo peccatum in
posteris Adę traducitur propter eius peccatum.

SED CONTRA est, quod dicitur ad Roman. 5. Per
vnum hominem peccatum in hūc mundum intra-
uit: sed nō per imitationē, quia sic per diabolu pec-

catum in mundū intrauit, secundū illud Sap. 1. In-
dia diaboli mors introiuit in orbem terrarum. In-
tant autē illū, qui sunt ex parte eius. ergo p̄ origi-
nitātē, peccati a primo hoīe in posteros deriuat.
¶ Præt. Aug. dicit. 14. de ciu. Dei, quod p̄ primū ho-
mo sponte deprauatus genuit filios deprauatos: sed
deprauatio non fit nisi per peccatum. ergo filii Adę
dam ex sua origine peccatum contrahunt.

RESPON. Dicendum, q̄ Pelagiani negauerunt
quod peccatum per originē posse traduci: sed hoc
ex magna parte excludit necessitatem redēptio-
nis factę per Christum, quę maxime videtur necessariā
fuisse ad abolendam infectionem peccati, quę a pri-
mo parente in totam eius posteritatem deriuata
est, dicente Ap̄sto. ad Roma. 5. quod sicut p̄ vnu
delictum processum est in omnes homines in con-
demnationem, sic & per vnius iustitiam in omni-
bus homines in iustificationem vitę. Excluditur etiam
necessitas pueros baptizandi, quod tamen cōmuni-
ter ecclesię conseruado habet ab Ap̄stolis deriua-
ta, vt Dionysius dicit in Eccles. Hierar. & ideo simpli-
ter dicendum est, quod peccati traducitur per ori-
ginem a primo parente in posteros. Ad cuius con-
trariam considerandum est, quod aliquis homo singu-
laris dupliciter potest considerari, vno modo, sicut
quod est quædam pars diuine singularis: alio mo-
do, secundum quod est pars alicuius collegij, & in
que modo, ad eum potest aliquis actus pertinere.

pertinet enim ad eum in quantum est singularis per-
sona ille actus, quem proprio arbitrio & per se
facit: sed in quantum est pars collegij, potest ad eum
pertinere actus aliquis, quem per se ipsum non facit,
nec proprio arbitrio: sed qui fit a toto collegio, vel
a pluribus de collegio, vel a principe collegij: sicut
illud quod princeps ciuitatis facit, dicitur: cuius
cere, vt Philoso. dicit, huiusmodi enim collegij
minū reputatur quasi vnus homo, ita quod dicitur
homines in diuersis officijs constituti sunt quasi
vērā mēbra vnius corporis naturalis, vt Ap̄stolus
ducit de mēbrīs ecclesię. 1. ad Cor. 12. Sic ergo
multitudo hominum a primo parente humanitatis
naturam accipientium, quasi vnum collegij, vel
vniuersitatis sicut vnum corpus vnius hominis cōsiderari
est: in qua quidē multitudo vnusquisq; homo
ipse Adę potest considerari, vel quasi singularis per-
sona, vel quasi aliquod membrum huius multitudo-
nis, quę per naturā originem deriuatur ab eo.
Est autē considerandum, q̄ primo homini in sua
sistutione datum fuerat diuinitus quoddam
naturale donum: scilicet originalis iustitia, per quam
subdebatur Deo, & inferiores vires rōnis, & corp-
animę. hoc autē donum non fuerat datum
homini, vt singulari personę tm̄: sed ut cū
per totius humanę naturę, vt. s. ab eo per originem
deriuaretur in posteros. hoc autē donū accep-
imus homo per liberū arbitrium peccans amittit
tenore, quo sibi datū fuerat. s. pro se, & pro tota
posteritate. Defectus ergo huius doni totā
posteritatem consequitur: & sic iste defectus
traducitur in posteros, quo modo traducitur
natura: q̄ quidē traducitur nō quidē s. m̄ se, sed
s. m̄ aliquā sui partē. s. m̄ carnē, cui Deus aīam
dat, & sic sicut aīa diuinitus infusa pertinet ad
rā humanā, ab Adā deriuatā pp̄ carnem, cui
iungitur: ita & defectus prædictus pertinet ad
lū s. m̄ corpulentā substāciā, sed etiā s. m̄
rationem

rationem, id est, non solum materialiter: sed sicut ab actiuo principio. sic enim filius accipit a patre natura humana. Si ergo consideret iste defectus hoc modo per originem in istum hominem derivatus, secundum illud quod iste homo est quadam persona singularis, sic huiusmodi defectus non potest habere rationem culpae, ad cuius rationem requiritur quod sit voluntaria: sed si consideretur iste homo generatus sicut quoddam membrum totius humanae naturae a primo parente propagatae, ac si omnes homines essent unus homo, sic habet rationem culpae pro voluntarium eius principium, quod est actuale peccatum primi parentis. sicut si dicamus quod motus manus ad homicidium perpetrandum, secundum quod manus per se consideratur, non habet rationem culpae: quia manus de necessitate mouetur ab alio: si autem consideretur ut est pars totius hominis, qui voluntate agit, sic habet rationem culpae: quia sic est voluntarius. Sicut ergo homicidium non dicitur culpa manus, sed culpa totius hominis: ita huiusmodi defectus non dicitur esse peccatum personale, sed peccatum totius naturae: nec ad personam pertinet nisi in quantum natura inficit personam. & sicut ad unum peccatum faciendum diuersae partes hominis adhibentur. scilicet voluntas, ratio, manus & oculus, & huiusmodi, & tamen est unum solum peccatum pro unitatem principij, scilicet voluntatis, a quo peccati ratio ad omnes actus partium derivatur: ita & ratione principij in tota natura humana consideratur, quasi unum peccatum originale: propter quod apostolus dicit Rom. 5. In quo omnes peccauerunt. Quod secundum Augustinum potest intelligi, in quo homo, vel in quo peccato primi hominis: ut peccatum primi hominis sit quasi commune peccatum omnium.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod peccatum quod per originem contrahitur, dicitur voluntarium ratione sui principij, scilicet voluntatis primi parentis, ut dictum est.

AD SECVNDVM dicendum, quod istud peccatum conficitur totam naturam humanam, unde subiectum huius peccati est anima, secundum quod est pars humanae naturae: & ideo sicut humana natura traducitur, licet anima non traducatur: ita etiam peccatum originale traducitur, licet anima non traducatur.

AD TERTIVM dicendum, quod caro non est sufficiens causa peccati actualis, sed peccati originalis est sufficiens causa: sicut & traductio carnis est sufficiens causa, materialiter tamen humanae naturae.

AD QVARTVM dicendum, quod ei, quod est per originem contractum, non debetur poena & increpatio, si referatur ad personam, quia sic non habet rationem voluntarij: sed si referatur ad naturam, sic habet rationem voluntarij, ut dictum est, & hoc modo debetur ei in increpatio & poena.

AD QVINTVM dicendum, quod defectus per originem contractus habet quidem rationem existentis ab alio, si referatur ad personam, non autem si referatur ad naturam, sic enim est quasi a principio intrinseco.

AD SEXTVM dicendum, quod caro nostra in sui natura bona est: sed secundum quod est priuata originali iustitia pro peccato primi parentis, sic causat originale peccatum.

AD SEPTIMVM dicendum, quod sicut dictum est, peccatum originale per se loquendo est peccatum naturae, non personae: nisi ratione naturae infectae. Actus autem generationis proprie deseruit naturae, quia ordinatur ad conseruationem speciei: sed carnem iam esse animae unitatem pertinet ad constitutionem personae: & ideo caro magis causat originale peccatum prout consideratur in via generationis, quam prout est iam unitas.

A **AD OCTAVVM** dicendum, quod in illis qui nascuntur ex fornicatione, est quidam origo dupliciter vitio. scilicet natura, quod traducitur ex Adam, & vitio personae. scilicet patris generantis, ex quo vitio nulla infectio in prole relinquitur. Quilibet enim generans tradit prolem originale, in quantum generat ut Adam, non in quantum generat ut Petrus vel Martinus, id est, per id quod habet ab Adam, non per id quod est proprium sibi.

AD NONVM dicendum, quod corruptio quae est in carne, est quidam actus naturalis: sed intentione & virtute moralis. Ex parte enim primi parentis destituta est caro eius illa virtute, ut ex ea possit decidi semen per quod originalis iustitia in alios propagetur. & sic in semine defectus huius virtutis est defectus moralis corruptionis, & quaedam intentio eius: sicut dicitur intentio coloris esse in aere, & intentionem animae esse in semine. & ex hoc etiam est ibi virtus ad similem imperfectionem, sicut est ibi virtus ad productionem humanae naturae in prole generata.

AD X. dicendum, quod nihil prohibet a causa spirituali causari effectum corporalem. Nam & Boetius dicit in lib. de Tri. quod formae quae sunt in materia, veniunt a formis quae sunt sine materia: & in nobis ipsis a voluntate mouetur inferior appetitus, ad cuius motum sequitur transmutatio corporalis.

AD XI. dicendum, quod originalis iustitia fuit superaddita primo homini ex liberalitate diuina: sed quod huic actus non dedit a Deo, non est ex parte eius: sed ex parte humanae naturae, in qua inuenitur contrarij prohibens.

AD XII. dicendum, quod in semine est corruptio originalis peccati non actu: sed virtute, eo modo quo est ibi virtute humana natura, quae quidem virtus actiua in semine est in spiritu spumoso, ut Aristoteles dicit in li. de Generatione animalium: non autem in materia quae amittit unam formam, & recipit aliam.

AD XIII. dicendum, quod sicut Dionysius dicit 4. cap. de diuin. nomi. bonum contingit ex tota integra causa: sed malum provenit etiam ex singularibus defectibus. & ideo defectus qui est ex parte corporis, sufficit ad integritatem humanae naturae tollendam.

AD XIV. dicendum, quod careria diuinae visionis dupliciter competit alicui. Vno modo, sic quod non habeat in se unde possit ad diuinam visionem peruenire: & sic careria diuinae visionis competit ei, qui in solis naturalibus esset et absque peccato. Sic enim careria diuinae visionis non est poena, sed defectus consequens omnem naturam creatam: quia nulla creatura ex suis naturalibus potest peruenire ad visionem diuinam. Alio modo, potest alicui competere careria diuinae visionis, hoc modo, ut habeat in se aliquid ex quo debeat ei, quod caret visione diuina. & sic careria visionis diuinae est poena, & actualis peccati.

AD XV. dicendum, quod duplex est causa. Vna principalis quae agit per propria formam, & haec est nobilior quae effectus in quantum est causa. Alia est causa instrumentalis, quae non agit per propria formam: sed in quantum est mota ab alio, & hanc non oportet nobiliorem esse effectui: sicut ferra non est nobilior quam domus, hoc autem modo semper carnale est causa naturae humanae in prole, & etiam culpae originalis in anima eius.

AD XVI. dicendum, quod aliquid agens est in actu multipliciter. Vno modo, secundum propria formam, quae vel continet formam effectus secundum similitudinem speciei, sicut ignis generat ignem vel secundum virtutem tantum, sicut sol generat ignem. Alio modo, secundum motum ab alio, & hoc modo, instrumentum agit ut ens actu, & sic est semen est actu, in quantum in eo est motus & intentio

Ante medij lib.

I lib. 3. de generatione anim. cap. 3.

Cap. 4. p. 4. a medio illius.

De genera. anim. libr. 2. cap. 68. tio aīæ generantis, fm Philo. in lib. de Generatione animalium. & ex hoc habet uirtutem caufandi, & humanam naturam, & originale peccatum.

In corp. art. Ad xvii. Dicendum, qd aliquis uir iustus accedendo ad uxorem meretur fm id quod est propriū sibi, & sic nō transmittit peccatum originale: sed fm id quod habet ab Adam, ut supra dictum est.

In corp. art. Ad xviii. Dicendum, qd Adam in quantum fuit principium humanæ naturæ habuit rationem causæ uniuersalis: & ita per eius actum corrupta est tota humana natura, quæ ab eo propagatur.

In corp. art. Ad xix. Dicendum, qd peccatum primi hominis est quodammodo peccatum commune totius humanæ naturæ, ut dictum est: & ideo cuius puniatur pro peccato primi parentis, non puniatur pro peccato alterius: sed pro peccato suo.

ARTICVLVS II. Quid sit peccatum originale.

Secundo quaritur, quid sit peccatum originale. & ut sit concupiscentia. Dicitur n. Augu. in lib. de Baptismo paruulorum, Adam præter imitationis exemplum, occulta etiam tabe carnalis concupiscentiæ suæ tabefecit in se omnes de sua stirpe ueros. unde Apost. recte ait, In quo omnes peccauerunt, ut dictum est. ergo peccatum originale est concupiscentia.

Art. præced. In lib. de concordia gratiæ & lib. ar. hūm. creabitur nunc à medio. De conceptu ex ca. 2. ¶ 2 Præ. Ansel. dicit in lib. de Conceptu uirginali. Sic factus est, ut in ordinatâ concupiscentiam sentire non deberet, sed sicut in eodem lib. dicit, Peccatum est non solum cum non habet homo quod debet habere: sed etiam cum habet quod non debet habere, ergo concupiscentia contracta est peccatum originale.

Lib. 1. ca. 15. tom. 1. ¶ 3 Præ. Aug. dicit in lib. Retractionum, qd concupiscentiæ reatus in baptismo soluitur: sed proprie soluitur in baptismo reatus originalis peccati, ergo concupiscentia est originale peccatum.

Lib. 2. ca. 4. & 90. & lib. 4. cap. 21. Sed contra, Damasc. dicit in lib. 2. quod peccatū est ex eo, qd aliquis auertitur ab eo quod est fm naturam, in id quod est contra naturam. ex quo hī qd peccatum est contra naturam: sed concupiscentia est naturalis, hāc n. natura omnia animalia docuit, ergo concupiscentia nō est peccatū originale. Sed dicitur qd concupiscentia est naturalis fm naturā corruptam, non autem secundum naturam institutam.

¶ 2 Sed contra, Concupiscentia est proprius actus potētiae concupiscibilis: sed vis concupiscibilis est naturalis, et fm naturā institutā, ergo et concupiscentia.

¶ 3 Præ. Nullū peccatum se habet ad bonum & ad malum: sed concupiscentia est & boni, puta, sapientiæ, & mali, puta, rapinæ, ergo concupiscentia de se non est peccatum originale.

¶ 4 Præ. Concupiscentia nominat uel habitū uel actum: sed fm qd nominat actum, est peccatū actuale non originale: fm autem qd nominat habitū non potest esse peccatum originale, quia habitus in aliquo homine acquisitus ex proprijs eius actibus malis non est peccatum, alioquin continue peccaret, & continue demereretur. & sic multominus habitualis concupiscentia causata in hoc homine ex actu primi parentis habet nomen peccati. Nullo ergo modo, concupiscentia est originale peccatum.

¶ 5 Præ. Omnis habitus aut est naturalis, aut acquisitus, aut infusus: sed peccatū originale nō est habitus naturalis, quia fm Diony. 4. ca. de diu. nomi. Nichil qd inest aliquid fm naturā, est ei malū. Similiter et

Can. 4. p. 4. a medio.

nec est habitus acquisitus, qd habitus acquisitus causatur ex actibus, ut patet per Philo. in 2. Ethic. Peccatum autem originale non acquiritur ex actibus, sed trahitur per originem. Similiter etiā nō est habitus infusus, quia talium habitū solus Deus est causatus in anima operans: qui tamen non potest esse causa peccati. Nullo ergo modo peccatum originale est habitualis concupiscentia.

¶ 6 Præ. Secundum cōem Theologorum sententiam, in bonis habitus præcedit actum, quia habitus infusus est a Deo, actus autē est a nobis: in malis autem actus præcedit habitum. Si ergo peccatū originale sit habitualis concupiscentia, sequeretur qd malus actus, qui sunt peccata actualia, præcederent peccatum originale, quod est inconueniens.

¶ 7 Præ. Peccatum originale non est fomes totius peccati: sed peccata non solum causantur ex concupiscentia, sed etiam per malitiam uel ignorantiam, ut in superioribus habitum est, ergo peccatum originale non est concupiscentia.

¶ 8 Præ. Si concupiscentia est originale peccatum, hoc hēret per sui essentiam, & sic remanente concupiscentia post baptismum non esset solutū peccatum originale, quod est inconueniens: aut dī peccatum originale, pp aliquid aliud adiunctum, & sic illud aliud magis peccatum originale. Non ergo peccatum originale est concupiscentia.

H ¶ Præ. Accidens causatur ex principijs subiecti: peccati originalis subiectum est anima, concupiscentiæ autem causa non est anima sed caro, ergo concupiscentia non est originale peccatum.

¶ 10 Præ. Concupiscentia maxime ut esse originale peccatum, secundum qd importat necessitatem concupiscendi: sed hæc necessitas dupliciter intelligitur. Uno modo, ut sit necessitas consentiendi, motus concupiscentiæ. Que quidem necessitas non potest esse peccatum originale, quia nō manet post baptismum: originale autem manet actus, & transit in motum: originale autem est necessitas sentiendi concupiscentiæ motus: sed hæc potest esse originale peccatum.

I Aut enim esset originale peccatum pp seipsam, propter aliud: si propter seipsam, cum talis necessitas maneat post baptismum, sequeretur qd peccatum originale maneret post baptismum: si autem propter aliud, propter caritatem originalis iustitiæ, hoc ut esse possibile: quia necessitas sentiendi in modo motus se habet ad peccatum originale, si sentire in actu se habet ad peccatum actuale. Non autē in actu motus concupiscentiæ, nō est peccatum actuale propter hoc qd adiungitur ei caritatis gratia, alioquin in istis qui sunt sine gratia, quilibet reus concupiscentiæ esset peccatum, quod patet falsum: cum quandoq; per rationem naturalem concupiscentiæ motibus resistant. Neq; ergo necessitas sentiendi huiusmodi motus est, peccatum originale pp caritatem originalis iustitiæ adiunctam, & sic uno modo concupiscentia est originale peccatum.

¶ 11 Præ. Si concupiscentia est originale peccatum, hoc est essentialiter aut causaliter: sed nō essentialiter, qd concupiscentia est causa originalis peccati. Aug. cā aut est extra essentiam rei. Similiter aut causaliter, qd cā præcedit effectū, concupiscentia aut nō præcedit caritatem originalis iustitiæ, in qua manet cōsistit rō originalis peccati: sed magis ex ea beatitudo nullo ergo modo concupiscentia est originale peccatum.

¶ 12 Præ. Sicut i statu naturæ corruptæ, concupiscentia repugnat rōni: ita & irascibilis, ergo nō magis debet